

PageRank algoritam s visećim vrhovima (*dangling nodes*)

Marina Matešić¹, Tomislav Novak¹, and Timotej Repak¹

¹Prirodoslovno-matematički fakultet

U ovom radu obrađujemo PageRank algoritam za rangiranje web stranica po važnosti. Posebna pozornost dana je visećim vrhovima. Nakon teorijske analize priložen je i kod programa.

1 Uvod

PageRank algoritam i metode koje koristi razvili su Sergey Brin i Larry Page, tadašnji studenti na Sveučilištu Stanford 1998. godine. Tad datiraju njihovi prvi radovi na tu temu, i izlaganje na 7. međunarodnoj World Wide Web konferenciji. Iste godine osnuju i tvrtku Google. Na PageRanku i dan danas počivaju rezultati Google pretrage.

2 Definicije

Modeliramo strukturu mreže od n web stranica kao usmjereni graf gdje vrhovi predstavljaju web stranice, a brid iz vrha u u vrh v predstavlja poveznicu (link) na stranici u koja pokazuje na stranicu v . Graf opisujemo matricom G , koja ima 1 na mjestu (i, j) ako vrh i ima link na vrh j . No, željeli bismo vrhove rangirati po tome koliko su važni vrhovi koji na njih pokazuju, te na koliko vrhova oni pokazuju. Ako s x_i označimo važnost vrha i , te s n_i broj vrhova na koje pokazuje vrh i te L_j skup vrhova koji pokazuju na vrh j , zapravo želimo da vrijedi

$$x_j = \sum_{i \in L_j} \frac{1}{n_i} x_i$$

Zatim definiramo matricu A koja to uzima u obzir: za $[A_{ij}]$ stavimo $1/n_i$ ako vrh i pokazuje na vrh j , a 0 inače. Tako vidimo da je problem zapravo naći vektor x t.d. $Ax = x$, tj. naći svojstveni vektor matrice A kojem pripada svojstvena vrijednost 1.

3 Viseći vrhovi

Visećim vrhovima (eng. *dangling nodes*) zovemo one vrhove i koji nemaju nijedan izlazni brid, tj. vrijedi $n_i = 0$. Tada je i -ti redak u A nul redak. Budući da daljnji algoritam počiva na tome da imamo stohastičku matricu, glavno je pitanje što napraviti

s tim nul retcima odn. visećim vrhovima. Jedno moguće rješenje je dodati izmišljene veze s visećih vrhova, tj. dopuniti nul retke na način da definiramo matricu $M_\alpha = (1 - \alpha)A + \alpha S$ za neki $\alpha \in [0, 1]$, gdje je $[S_{ij}] = 1/n$. Tada je M uistinu stohastička i to je algoritam obrađen u *prez. s predavanja s priloženim kodom* - svojstvenom vektoru konvergiramo primjenom matrice na neki stohastički vektor.

4 Sažimanje (*lumping*)

Kako je u praksi udio visećih vrhova izuzetno velik (po Ipsen and Selee (2007) on može doseći čak i 80% ukupnog broja vrhova), prirodno je zapitati se što s njima možemo efikasno učiniti. Grupirat ćemo matricu na način da imamo puno manju podmatricu samo s nevisećim vrhovima. Preuredimo prvo polaznu matricu tako da sortiramo vrhove. Neka je, od n vrhova, k broj nevisećih ($1 \leq k < n$). Tih k vrhova fiksirajmo kao prvih k . Sada polazna $n \times n$ matrica izgleda ovako:

$$H = \begin{bmatrix} H_{11} & H_{12} \\ 0 & 0 \end{bmatrix}, \quad (1)$$

gdje je H_{11} $k \times k$ matrica linkova između nevisećih vrhova a H_{12} sadrži linkove nevisećih na viseće vrhove. Time smo izdvojili viseće čvorove u donjih $n - k$ redova, a gornjih n redova su i dalje stohastički.

Ideja se sada svodi na sljedeće: o rezultatu (poretku) nevisećih k vrhova informaciju imamo iz matrice H_{11} , a na poredak $n - k$ visećih vrhova zapravo samo utječu oni vrhovi koji pokazuju na njih, a ta informacija je u H_{12} .

Postupak će početi naizgled isto, tj. prvo ćemo odabrati stohastički vektor w (2) s kojim ćemo zamijeniti nul retke, a zatim napraviti i konveksnu kombinaciju sa stohastičkim vektorom prilagodbe v (3) kako bismo osigurali jedinstvenost stacionarne distribucije.

$$S := \begin{bmatrix} H_{11} & H_{12} \\ ew_1^T & ew_2^T \end{bmatrix}, \text{ gdje je } w = \begin{bmatrix} w_1 \\ w_2 \end{bmatrix} \text{ dimenzije } n \times 1 \quad (2)$$

$$G := \alpha S + (1 - \alpha)ev^T, \quad 0 \leq \alpha < 1 \quad (3)$$

Konačno, matrica G izgleda ovako:

$$G := \begin{bmatrix} G_{11} & G_{12} \\ eu_1^T & eu_2^T \end{bmatrix}, \quad (4)$$

gdje je $u = \begin{bmatrix} u_1 \\ u_2 \end{bmatrix}$ konveksna kombinacija v i w .

Za takvu matricu G rezultati iz Ipsen and Selee (2007) osiguravaju da ćemo moći sažeti viseće vrhove u jedan vrh i pritom očuvati točnost rješenja.

5 Tehnički detalji i algoritam

6 Analiza složenosti

References

Ilse Ipsen and Teresa Selee. PageRank Computation, with Special Attention to Dangling Nodes. *SIAM Journal*, 2007. URL <https://www.researchgate.net/>

publication/220656288_PageRank_Computation_with_Special_Attention_
to_Dangling_Nodes.